نه ، ته مې هېره نه وې

شعري ټولګه

عبدالغفور لېوال

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : نه،ته مې هېره نه وې

ویناوال : عبدالغفور لېوال

د پښتی طرح اوډیزان: محبوب(شریفی)

خپروندوی: میوند خپرندویه ټولنه کابل

ټیلفون: ۰۷۰۲۹۵۲۱۴

کمپوز اوډیزاین: ذبیح الله(رامین)

چاپ کال:۱۳۸۴

چاپځای: میوند مطبعه

د انټرنیټ په مخ ترتیب او ډیزاین کوونکې : مړوند

جادوګرې ته سرود

جادو ګرې ځه دې وکړá
چې دې دا سې لیونی کړم
دا په سترګو کې دې ځه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوګرې ځه دې وکړá
چې د چین ماچین پا چاشوم
ښاپیرۍ مې شوې کنیزې
چې ستا سترګو ته ګدا شوم

جادو ګرې ځه دې وکړá
کفرو دین دې له ماوا خیست
ماخودبین چې په کې ځان کوت
هانګین دې له ما وا خیست

ځه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مینې ستوري شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

څه منتر دې په ما وکړ
تاته دومره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان ولید
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوګرې ستا د سترګو
له پیریانو مې توبه ده
بسم الله د سپینو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوګرې څومره ښه یې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شین طوطي غږیږم
په شکرو دې بلد کړم

جادو ګرې څومره ښه یې
تا له مینې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سړی وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهیږې جادوګرې
چې ته څومره ښایسته یې
له غزلو نه رنګینه
له سندرو نه پسته یې

ته پو هیږې جادوګرې
نور له ژونده جدا کیږم
له دې وروسته ستورې شماره
په آسمان کې پیدا کیږم

جادوګرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانه و لاړ شو
له شکمنو سترګو پټ شو
د ګومان دنیا نه ولاړ شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلمانه شو
له هغه ځایه چې راغلو
هلته بېرته ور ستانه شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
زماله ژونده زړګی تور دی
یو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنیا کې څومره شور دی

جادو ګرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شین غمی د ګوتې
د اسې بند دی ستا په لاس کې

جادوګرې لاس دی ښکلی
د تک سپین سوسن په شانې
رغوی راکړه چې يې ښکل کړم
دخوارې وطن په شانې

جادوګرې جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
يا خو اور په دنيا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادو ګرې جادو وکړه
مادې غيرې ته ميلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامې
بيرته روح را ستنه کړه

جادوګرې زړه مې واخله
په بدá کې ښکلا را کړه
ها چې زه ورپسې ګرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادو ګرې څومره ښه يې
لاس دې زما په سترګو کيښود
اوس جنت په سترګو وينم
دوزخې جهان مې پرېښود

وږی- ۲- ۱۳۸۲

دشها د ت کلیمه

ته مې یادیږې خو در تللی نه شم
ژوند مې په هرګام کې اغزي کرلي
پوهیږې؟
ژوند نه مې زړه دومره توردی
لکه دا ستا له تورو سترګو څخه
چې په رنجو ککړه او ښکه راشي
او ستا د تور کمیس ګریوان کې چیرې ځان پټ کړي
پوهیږې؟
ژوند ستا د بیلتون له غم نه لوی پیتی دی
خو تر هغو به یې پر سر ګرځوم
چې یوه ورځ یې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرګ وروستۍ سلګۍ یوازې تا ته پریښې
پریږده ! د ژوند وروستۍ شیبه ښکلې شي
پریږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کلیمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما ګرانه یې.

غم

ستار ترنګيږی
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چړې را منډي
تابې وفا را ته بيګاه څه وويل؟؟
هيڅ مې له زړه نه وځي
او د ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راولي

یو شیبه مینه

ستنه شوې ودې خندá
سردې زما پر تټر کېښود
زما دزړه درزادې وا وریدله
اې!
دې ماشوم بیا درته غوږ کې څه ویل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه، ټولې ګیلې تاته کوي
پام کوه!
دالیونی هرڅه وایي
ګوره خپه چې نه شې.
ستنه شوې ودې خندá
زما تاوده نفس
داستا پر ښکلي وچویلی را پروت وربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مګر رښتیا ووایه!
چې زما د مټو منځ کې
ولې د پاڼې په څېر وریږدیدې؟
ستنه شوې ودې خندá
چوپتیا خوره وه
او ما وتا دخپلې مینې لاره ونیوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر څومره ډېر مزá مووکړ
چې ستا د ښکلي غېږ خوږې زمزمې
د سکوت سپینه آیینه ماته کړه
پوه شوم ګیله دې وکړه ودې ویل:
چې ستا د ګوتو د شوخۍ له لاسه
زما غوږ والۍ خدای خبر چېرې رانه ولویدله
وګوره غوږ مې تش دی
زه بې ځوابه هک حیران پاتې شوم
خدایزده زما سترګو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندá

غزل

يو څوک دې په سندرو او په وير يادوي
مريد دی په حلقه کې نوم د پير ياد وي

د زلفو په تړلو موڅوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځير ياد وي

زما د لمدو سترګو ماتې ماتې آيينې
دوينو، اوښکو منځ کې ستا تصوير يادوي

چې زړونه رانه يوسي خپل ښايست ته شي مغرورې
چې زړونه مو رامات کړي نو تقدير يادوي

د يار د نامه توري مې سلګيو کې ماتيږي
دا څوک په دې دنيا کې ما فقير يادوي

لیندی ۱۳۸۲

ستړی یمه ستړی

عشقه ناوخته راغلې
نړۍ د زرو د سکو په ټولو لو بوخته
ستا ملنګۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وکړې؟
دلته چې مینې ته ګناه وايولا
ته به دې اسپه چېرې ودروې؟
عشقه ناوخته راغلې
غر بنیاد مونه ډک
سیند بنیاد مونه ډک
چېرې خالي د جنون دښته نه شته
نو وايه عشقه ستا شليدلی ګریوان
خپل ببر سر
او زما د مينې اوښکې چېرې يوسم؟
عشقه نا وخته راغلې
زه نور زلمی نه يم چې مينه وکړم
لکه آدم د خپل هابيل او قابيل
د شخړو سيل کوم
عشقه نا وخته راغلې
د بې مهريو د ساده نسل له لاسه ژاړم
څوک مينه نه پېژني
خو په مينو پورې دومره خاندي
چې کله کله ور نه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حاá کې
وايه چې تا څنګه کړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووايم؟
او له ژوندون څخه دا ستړی بدن چېرې خښ کړم؟

ګران وحید عمر ته

زما اتڼ چي جانانه
زما اتڼ چي جانانه!
کله چې ځې يو ځل خو شاته ګوره
ښايي کوم څوک دې هر قدم سره د اوښکو څاڅکي و بهوي
زما اتڼ چي جانانه
ته چې د ډوáله هر يو ګړز سره لاسونه تاو کړې
زما په زړه کې پښتنه وينه غور ځنګ وکړي
ته چې څپليو نه خرپا پورته کړې
زما په سرکې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي
د اتڼ چيانو شاز لميه ميره!
هره شيبه مې ستا خندا ياديږي
چې مرور شې بيرته وګرځيږي
زما دې هغه ښکلې ادا ياديږي
زما اتڼ چې جانانه!
کله چې ځې يو ځل خوشاته ګوره
ښايي يو ورځ دې دا شاعر ملګری
په زړه درو وريږي
ښايي يوورځ د دې شاعر ملګري غږوا ورې چې:
((يو ځلې بيا په دې لار راشه
په پخوانو پلونو دې پريو تل ګر ونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژاړې
اوښکې دې مه بهوه
اوښکې دې پټې خپلو سترګو کې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم ګناه وايي او شک پرې کوي
که درنجو ليکې دې راغلې په سپين مخ
نو ټوá به وپوهيږي
چې تا د مينې په خاطر ژړلي
پام کوه ونه ژاړې
موږ دنړۍ له بد مرغانو څخه هغه دوه يو
چې آن ژړلی نه شو
پوهيږې!
هغه ورځ چې تا وژړá
زه څومره وسوځيدم؟
ځکه چې ټوله دنيا وپوهيده
چې موږه دواړه سره مينه لرو.
له دې نه لويه بد مرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مينه وي د ټولو ګناهونو ابۍ
له دې نه لويه بد مرغي چېرې ده؟
چې څوک د خپلې معشوقې په اوښکو
وشرميږي
او خپلې اوښکې د خپل زړه په وينو و مينځې
له ويرې څخه؟

۵ مرغو مى ۱۳۸۲

زه مساپریم خو غریبه ته یې

((خپلې ګیلې به دیوالو ته وکړم
ځکه چې ته خو ورته غوږ نه نیسې ....))
آه یاره دادې لیک کې څه لیکلي؟
مساپر زه یم خو غریبه ته شوې
بیګاه مې ستا د ناچارۍ ګیلې ته ډیر وژړلá
له اوو سیندونو او اووغرونو لرې
زما د زړه په هر یو غږ کې ته یې
ستا چې په زړه کې ګیله وګرځیږي
زه یې همدلته اورم
ګرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې ګیلې دې خپل زړګي ته کوه
پوهیږې؟
دلته هم آسمان شین دی
او د لمربنکلې طلایې بګۍ دورځې پرلار ځي او راځي
مګر پر زمکه نه اشنا سیورۍ شته
نه تورې زلفې نه لونګۍ نه څادر
نه د زړو څپلیو خرپ نه د ټیکریو وږمې
نه ستا د ښکلې رغوي عطر چې زما ډیر خوښېده
زما اوږه تشه ده
ستا تورې زلفې پرې خورې ورې څپې نه وهي
زما غاړه ستا د نفسونو له ګرمۍ نه لیرې

او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د ننګ اسمايي
نه يې ځيږه هوا چې ستا د غيږې عطر لري
دلته د هسکو ښيښه يي ماڼيو جسم کې
اروا وې نشته
زه مسافر يم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در ځخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لا ستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غږيږه
خپلې ګيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا ځخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه، نه ځي.

۱۲-۲-۲۰۰۴
دټوسن ښار اريزونا

د هستۍ الفبې

هو !
زه پوهېږم چې یادېږمه دې
راته لیکلي دې دي:
چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مینځې
زما د زړه دوینو کرښې دې په اوښکو لمد وې، وچوې
اوزما یادونه دې د زړه شپوکې ځراغ بلوي
هو ! زه پوهېږم چې یادېږمه دې
زه ستا په پاکه او سپیڅلې مینه ښه پوهېږم
خو راشه ما وګوره !
چې ستا تصویر ته په لمدو سترګو خبرې کوم
زه دلته ټولوته بې سده لیونی ښکارېږم
نور د ځوانۍ خوبونه ویني، خپلو سترګوته اوبه ورکوي
د سپینو نجونو د بدن په لیدو آه وباسي.
خو زه د خپلې کوټې وروتړم
او په شیبو شیبو له ځان سره یوازې اوسم
ستا تصویرونه او لیکونه ګورم
یوازې ستا دلیک خبرونه شعرونه لیکم
اوس خو زه نه
زما شاعره ته یې
ته زما زړکې ناسته

زماله خولې څخه شعرونه وايې
اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستا د نامه له يو الف څخه پيلېږي او په بل ختمېږي؟

۱۷-۲-۲۰۰۴

تو سن- اريزونا

غزل

بیــــګاه دوه پـــرښتــــې وې مــــقررې دلته راغلې
د اســـتا له ښـــکلـو سـترګـو نه کوترې دلته راغلې

قـــسم جـــانـانـه تـولــه ورځ مــې زړه کــې ګرځېدلې
چــې نــیــمــه شــپــه دې وکــړلــې وزرې دلــتــه راغــلــې

پــه شــنــو ســترګـو یــې ستا د تورو سترګو غلا کوله
یــو دوه د پــرنــګــیــو جــادو ګــرې دلــتــه راغـــلـــې

د عـــشـــق لــه پـــیـــغـــمـبر ســره د سرو کفارو جنګ و
بــیـــګاه د مـــلایـــکـــو څـــو لـــښـــکـرې دلــتــه راغلې

ســـلګـــۍ ســـلګـــۍ اســـرې لـکــه افـغـانـې مهاجرې
داســـتـا د ســـترګـــو جـنګ نـــه مـــرورې دلـــتـه راغلې

پـــرون دې دلـــېواá د غـــزلـــونـــو کـــتـاب لـــوســـتـــی
خـــبـــرې دې خـــوږې لــــکه ســـندرې دلـــتـه راغـــلـــې

۱۷مارچ۲۰۰۴توسن اریزونا

غزل

شب پرست یم خپل یزدان سره مې شپه ده
ستا له زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی یاران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسا پریم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترګو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیراوله کمان سره مې شپه ده

له ګونګرو یې د لنډۍ یو شرنګا اورم
ستاله ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنګ په خوب کې وینم
ستا د حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ ټوسن

وعده

نه!

تهمې هېره نه وې

تهمې په ياد وې، ستا وعده مې هم په زړه باندې وه

زما يا دونهلا ، لهتاسره وو

خوخداى(ج) خبر چې ولې در نه غلم ؟

باران په شړک وريده

ما د باران د تڅلو څاڅکو په شمېر ته ياده کړې

تا راتهويلي وو چې زه به ځان پهواينو لوند کړم

کله چې ته راځې نو زه به په شرابو کې لمده خيشته يم

هو ! دا مې هرڅه ياد وو

ستا د وعدې هره شيبه مې په خاطر کې شنهوه

زه پوهيدم هغهډيوې چې بلې کړې وې تا

اوس خلاصيدې او وار پهوار مړې کيدې

خو خداى(ج) خبر چې ولې درنه غلم

تهمې په ياد وې، تهمې نهوې هيره

او په سرو واينو کې لوند خيشت بدن دې

زما سترګو تهنيغ ولاړو

زه پوهېدم چې ته به راشې

زما د خونې وربهوټکوې

زه پوهېدم چې لهژړانه بهدې سرې سترګې را واړوې

ګيله بهوکړې:

چې شراب خلاص شوá، ډيوې مړې شوې

ولې را نه غلې ته؟
زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړیم
ځکه زه نه پوهېږم
چې ولې درنه غلم
زما په لاس کې به یو سپین کاغذ وي
ما غوښتل شعر ولیکم
نه شعر مې نه لیکه همدا سې ناست وم
یوازې سپینه پاڼه
زه پوهیدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلې
په دې ګومان چې ما به نوي څه لیکلي وي پرې
خو پاڼه سپینه ده یوازې یې په سرکې دي یو څو توري:
(غواړم وطن ته ولاړشم.)

۱ - مې - ۲۰۰۴ ټوسن - امریکا

یا هو

بیګاه دلته راغلې وه ډیوې سره نجلۍ
آسمان نه پریوتلې وه ډیوې سره نجلۍ

د سپین کمیس ګلان یې د مظلومو وینو څاڅکي
ملنګه وه، سپیڅلې وه ډیوې سره نجلۍ

په کلي کې نن باد د اسرافیل شپیلۍ وهله
بیګاه کوم چا ویشتلې وه ډیوې سره نجلۍ

یو روڼ ستوری را پریوت، خلکو ولیده له ورایه
همدغلته لویدلې وه ډیوې سره نجلۍ

د کلي ملایانو ترسبا هو، الاهو کړ
د قدر شپه بللې وه ډیوې سره نجلۍ

یو ځولیوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډیوې سره نجلۍ

۴ مې ۲۰۰۴ توسن اریزونا

يوازې

هره شيبه د ژوند څېره بدليږي
هره شيبه د مرګ په لوري يو بل ګام اخلم
لکه د مني پاڼه رېږدمه او ليږدمه د ځمکې په لور
او باد د عمر سپينه واوره زما پرسرا شيندي
يوازيتوب
يوازيتوب مې خوښ دی
چې په لمده کبله، بربنډې پښې
يو څو ګامونه واخلم
او هر څه هېر کړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازې بد بيني زده کړې
هرڅوک يو څوک دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يمه
هرڅوک چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازې پيدا شوی يم يوازې اوسم
دادی:
د مرګ په خوا يوازې درومم.

۱۱-2004-جون توسن اريزونا

هو دلته مینه نه شته

دلته هرڅه شته دي خو مینه نه شته
دلته د مور د لاس توده ډوډۍ غلمینه نه شته
دلته رګونوکې شراب ګرځي او زړونه په هوس
دربيږي
دلته زما او ستا په شان وجود کې وینه نه شته
دلته رنګونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلته سپیڅلې او ساده ښکلا زما د کلي
هغه په سترګو توره او په مخ سپینه نه شته
زه دلته دوی ته خپل هرڅه یادوم
دوی را ته خاندي وایي
هو هلته هرڅه دي او دلته نه شته
وګوره دلته سپینه سوله ده او جنګ هم نه شته
دلته غلا هم نه شته تالان هم نه شته
دلته یوازې وداني شته و رانوá چېرې دي
هو دلته مینه نه شته
خو په لاسو د انسان
د انسان مړینه نه شته

واشنګټن DC 2004 /29 اګست

د سپوږمۍ په ارمان

پا یڅې مې بډ وهلې
بیل مې په پوله خښ کړ
او د لیښتي رڼو اوبو کې مې لاسونه پرېولل
د جوارو لوی پټي ته ځیر شوم چې مې ته ولیدې
په شنه ګیډۍ کمیس دې سپین ګلا باتون مات کړي
او د پاولیو شرنګهار دې د چنچڼو له نغمو سره ګډ
څومره ښایسته وې بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوځي
سږکاá مې ځمکه له ګروۍ خلاصیږي
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم
* * *

کابل له سپینو واورو لاندې پټ دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سږکاá
ستا نفسونه ډېر تاوده ښکارېږي
زما تاوده لاس کې دې سپین لاس خولې دی
بیګاه دې بیا ژړلي؟
په ټیلیفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا څېره کې د ستړیا نښې له ورایه وینم
اوس زه او ته سره ډېر نه شو لیدای
ژوند زما او ستا ترمنځ دیواá جوړ کړی
ژوند سرګردانه دی د ښار کوڅو کې
ښار لکه تور ښامار زموږ مینې ته اور را شیندي
* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غبرګ راوینښ کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همداسې کوي
ستا بریښنا لیک مې ولوست
کړکۍ ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپوږمۍ نهویني
دلته سپوږمۍ چاته سلام نه وایي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپوږمۍ نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکۍ لا هم زما پرشوندو ناڅي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپوږمۍ د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنګل

ما ځنګل و آزموېيه
ما له ځنګله سره نفس و يو ست او ځان مې شين کړ
او زما وجود د ځنګله شنه بدن کې وغځيده
ماله ځنګله سره څو شپې تيرې کړې
او د کوچني سيند له سندرو سره وبهيدم
ما په ځنګله کې ځان پخپله ورک کړ
ځنګل زموږ په شان دی:
شاړ
مهربانه
او وحشي خوښکلی
ځنګل زموږ په شان نه
زموږ د اروا په شان دی
هلته هم پړانګ او سيږي
او هم د سترې هوسۍ ښکلي بچي
ځنګل کې مار له ونې ځان راتاو کړي
او د مرغيو ځاله ټوله له بچو تشه کړي
ځنګل زموږه د اروا په شان دی
دلته ليوه او غزاځدواړه اوسي
ځنګل له ځان څخه دويرې په شان
له ګڼو بوټو لاندې تورې بلاګانې او شيشکې ناڅي
شپه په ځنګله کې ستوري يو يو ښکاري
او سپوږمۍ څاڅکی څاڅکی څاڅي
له شنو ګڼو څانګو

دلته د باد نغمه له پاڼو سره لوبې کوي
لکه د د نګې نڅاګرې د پایزیب شرنګهار
خو د ځنګله سهار د ښکلې معشوقې د سپینې غاړې په څېر
همدومره سپین
همدومره روڼ
همدومره پوست دی منې؟
چې کله وینښ شې بیا یې ښکل کړې نو
الله اکبر
یوه نری لار د ځنګله د بوټو منځ کې تللې
د وچو پاڼو پرې غالۍ خوره ده
دا لار زموږ د ژوند تر پایه اوږده
چېرته یو ورک لاروی نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پاڼې به ماتیږي ستا تر پوندو لاندې
ځنګل زموږ د یارانې په څېر دی
ځنګل زما په څېر یاغي
خو ستا په څېر ښکلی دی
ما ځنګل و آزمو یيه
اوته زما د روح ځنګل ته راغلې
له هم هغه ازله
کله چې ته خپه شې
نو ځنګل اور واخلي اوونې سوځي
کله چې ته وخاندې
پر ځنګله شړکنده باران وریږي

- سپتمبر ۲۰۰۴ مریلند - کوزاډیلفې ځنګل

غزل

ستا یــوې جـلـوې تــه لــه ګناه سترې بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پریږده خیر دې کـه مې تن شو اور

ځــان نـه یـم راغـــلی او سفر مې تـر خـپل ځـانـه دی
ســتا د مـــخ رڼـــا تــه ددې لارې لـوغـړن شــــو اور

مـــړه خـــاوره ویـــده وه خـوچې تـــاورته تش وکتل
ویښه شوه خوپوه نه شوه چې ښنګه پرې وطن شو اور

ګل پــه خـنـد یـدوکـې ســتا دحـسـن نـښه راوړله
مـاتــه مـې پــه ځـان کـې دغــه خـیـرې پیرهن شو اور

تــانــه یـې رڼـا زده کــړه او مــانــه تـا ویـدá او ســوز
ځــارشــه زمـوږ له مینې نه چې دومره برخمن شو اور

دومــره مـــې درواخـله چې خیـرن خلک مې نه ویني
مـاتــه خـو پــه دې دنـیا کـې دغــه شـان بـودن شو اور

۳۰ وږی1383مریلند کالج پارک

علامه رشاد ته چې د بیا لیدو ارمان یې زما پر مسا پر زړګي پاتې شو

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پریوت

هېڅ مې باور نه راځي
ها مازیګر به مې همیش په زړه وي
چې پر سبا یې زما سفر پیلېده
زه ستا دکور په لویه خونه کې ناست
او ستا دتود غږ له وړمو سره جنت ته تلمه
تاراته وویل چې :

پام چې وطن هېر نه کړې
مګر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او موږ به چاته پرېږدې؟

مګر دا ژوبله او یتیمه پښتو چا ته پرېږدې؟

یوه ورځ تا را ته ویلي و وچې :
(فخر شاګرد هنرمند به استاد رسد)
مګر استاده !
اوس حیران یم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

موږه بې فخره شو
بې سره شو
بې لمره شو بس ته چې ولاړې
اې د پښتون مذهب رهبره وایه
زموږ د پوهې پیغمبره وایه
که ستا د تللو نیت و

ولې دې موږ ته دومره مینه راکړه
موږ خو ویده وو دابد په شپو کې
ولې دې مړو رګو کې وینه راکړه
دا ویښ زلمیان به اوس په کوم لوري ځي ؟
ته خو یې مشر د ستار سړی وې
دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي ؟
استاده ! اوس به دا نیمګړې نسخې چا ته لولم
دا - دخوشاá فرهنګ - به څوک ولیکي
دا د - اټک - لانجه به څوک وخیړي
د ستر پښتون نیکه به څوک پېژني
زما د تاریخ دهسک له لمرسره خو ته اشنا وې
خو
ستا دلمر په شان وجود هم پریوت
هېڅ مې باور نه راځي
نه !
زه دا منلی نه شم
لا ډېر څه پاتې دي چې ته یې وکړې
یوازې ته
یوازې ته

یوازې ...

دد سمبر اوله ۲۰۰۴ واشنگټن دي سي

تصویر

ستا رالیږلی تصویر
هغه په تور ټیکري کې ښکلی تصویر
هو !
همدا اوس هم زما په لاس کې دی او ګورم ورته
ستا ښکلې سترګې خو تصویر کې هم خبرې کوي
لیونۍ !
سترګو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټوټ عمر یې وخوړ
خو تفسیر مې نه کړې.

۲۱نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترګو تصویر سره دې ژاړم
د خوب او خیاá له تور او سپین تعبیر سره دې ژاړم

دا تا راته ویلي و چې بند کې به مې ساتې
ته نه یې د یادونو له زنځیر سره دې ژاړم

ستا اوښکه مې تاویز کړه ګرځومه یې په غاړه
له پیر سره دې ژاړم له فقیر سره دې ژاړم

بس تا کې چې اوسیږم لیونی یمه وطنه
خندا سره دې خاندم او له ویر سره دې ژاړم

برخلیک دې دی چې خپله مینه خښنه کړې په خپله
لیواله بد قسمته له تقدیر سره دې ژاړم

مریلند - امریکا

غزل

توبه مې کړې وه چې ماته شــــوه تــوبه مې وکړه
شيخ او ساقي سره همدومــــره ګــوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په ياد کې ساتې ښکلې ياره
يو مساپر وم، دلتــــــه راغـــلم يوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړګی مـــــې راوړ درته
جا نانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مــــــې وکړه

دې ته دې هم لويه ګناه وويـــــل زمـــــا قــاتــله
چې څنګد ن کې دوطن خواته سجده مـــــې وکـړه

زه ستړی نه وم خو پښتو مې مخ ته ودريـــــــــده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرګه مې وکــــــړه

ليندۍ ۲۵- ۱۳۸۳ واشنګتن

زلزله

دهند په سمندرکې دڅونامي زلزلې ١٥٥ زره کسان ووژá

او زمکه ریږدي
څپې الوځي
دخلکو لو دی
لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني
دخدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې
چې خلک یو دبل دغوښو بوی نه پوزې نیسي
طبیعت په لوبه بوخت دی
خلکو کبان نیوá خو نه وو خبر
چې دطبیعت په یوه لوبه کې به
کبان په دوی ماړه شي
کله چې زمکه دالله (ج) دبندګانو تر پښو لاندې راوڅرخیده
لویانو چیغې کړې:
یارب
یا بګوان
یا عیسی ....بودا .... موسی راورسیږئ ...
خوماشومان او لیوني پوه نه شوá
چې چا ته پاس وګوري
دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدá
ځکه اوá یې زلزلې ته کټ کټ وخندá او وروسته مړه شوá

اسمان لا شين و
چا څه ونه ويل
د ځپو غږ کې چيغې ډوبې شوې

خنداوې پراوبولاهوشوې.
ښځې تر اوسه لا ځپو ته ګوري
خو شپه تياره وې داوبو پر سر د هېڅ ماهيګير
د کوچنۍ بېړۍ څراغ نه ښکاري
په جوماتونو کې اذان
په مندرونو کې زنګونه نشته
د کليساوو صليبونه مات دي
خلک دلويو پانګه والو د خيرات په ډوډۍ
يو بل له ستوني نيسي
او ماشومان
لاهم په ختو کې د مړو ميندو له تيو څخه وينې روي

* * *

پر زمکه خلک ډير دي
څوک يې په جنګ څوک يې په اور کې سوځي
څوک زلزله کې تر اوبو او خاورو لاندې ورک شي
او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي
چې مرګ د کونډو يتيمانو غم وي
نه د هغو چې مړه شوá
د مرګ غميزه لا ژوندۍ ده
د هندي او بنګالي ښځو له اوښکو سره لوبې کوي

خو ها چې مړه شوá په دې نه پوهيږي.
* * *
يو ليونى د ونې ښاخ کې ناست و
ونه ولاړه وه د ختيځو منځ کې
او ليونى لکه مرغه په کې ژوندى پاتې و
ليوني وژړá او ويې خندá
او بيا يې داسې وويل:
په دې دنيا کې به لا اوس هم چېرته جنګ روان وي
او ځيني خلک به د ځينو خلکو وينې غواړي
دا دى طبيعت ورسره مرسته وکړه
طبيعت د ېر ووژá
نو اوس کېدای شي
جګړه ماران ماړه وي
او جګړه ودريږي ....
ليوني وژړá او ويې خندá
ونه ولا ړه وه
او دى لکه مرغه په کې ژوندى پا تې و.

۲۰۰۵ جنوري
انديانا -متحده ايالات

بنده

شیخ وایي ښه کوه او بد مه کوه

خو شیطان دانه مني وایي:

بد کوه او ښه مه کوه

ماته خو د واړه په غلطه ښکاري

آیا دنیا کې بس همدغه ښه او بد دي

بل څه نشته مګر؟

زه نه د شیخ نه د شیطان منمه

د خدای بنده یم بس د خدای منم

او مینه کوم

جنوری ۲- ۲۰۰۵
اندیانا- متحده ایالات

نه پو هيږم

دنيا يو بل توپان په سرا خيستې

بيا د ديوانو په سرونو کې چينجي بنوريږي

او بشريت په خپله سپينه تنده لاهم د جګړې داغ لري

دانسانيت د پيدا ايښت له ورځې

زموږ تاريخ د د و وسترو ګناهونو په دوزخ کې سوځي

يو (غلامي) او بل (جګړه) او وژá

خداى ج د انسان د بد مرغيو طوق د دغو شيطانانو

په لاسو کې ايښى

دغلامۍ شيطان د عدá بوړبو کۍ کې مړشو

خو (جګړه)

آخ خداى ج دې پرې مور بوره کړي

لاهم دستر بابا آدم داولادې شرم دى

دنيا يو بل توپان په سر اخيستې

قيامت به راشي خو حيران يم چې زموږ غاړې به

دجګره مارو تر ګناه لاندې کږې تر خدايه څنګه ورشي؟!!

مريلند - امريکا

غزل

جانانه ځوک چېرې هم دا سې نـــــاروانـــه کـوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه وا لانه کـوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترګو او د خلکو تــرمنځ
خبرې ټوáکوي خو هیڅ ځوک یې ادا نــــه کـــوي

چې ته را ونه ګورې روح به مې ځـــــان څه ووینې
چې تصویر نه وی آیـــینه چـــا تـــه خندا نه کوي

اخر په زموږ زړونه د خدای (ج) حسن په خوب و وینې
دغه میـــن مـــــاشومـــان هیڅکله ګناه نه کوي

وایي مـــرګ سخت دی روح له تنه جدا کیږي مګر
ما دوطن بـــیلـــتون لیدلی هیڅ پروانه کوي

۲۸ - وری ۱۳۸۴ واشنګټن دی سی امریکه

تصویرونه

که

هندارو تصویرونه ساتلای

موږ به خپل اووم نیکه هم لېدلی وای

او اوس به تو́ه پوهېدو

چې د دارا او سکندر آیینې څه ډو́ه وې

او د جمشید په جام کې څه ښکارېد́ه

یوازې

که هندارو تصویرونه ساتلای

نور به بې روحه تاریخ

داسې بې ژبې او مړژواندی نه وای

موږ به آدم ته د حوا لومړۍ موسکا پېژنده

او په بېړۍ کې به له نوح سره یو ځای ګرځېدو

ما به آتن کی له سوکرات څخه پوښتلې وای چې

تر تا دوه نیم زره کلونه وروسته

ولې لا هم په- عدالت- پسې دا ورک بشر همداسې ورک دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتې وای چې

ما هم له ځانه سره طور ته بوځي

بس که یوازې

تصویرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای

موږ به لیلا ته وای کتلې د مجنون په سترګو

او په کعبه کې به مو

د اسماعیل د قربانۍ ننبې له ورایه لیدې

زه به ورتلم اکاډیموس ته چې په خپله ژبه

له اپلاتون سره خبرې وکړم

زماله هغه سره حساب پاتې دی:

ستا - ایتوپیا - چېرې ده؟

او انسانان به وژá کیږي لا تر کله د هغې لپاره؟

ستا د خیالي ډیموکراسي ریښتیاده چېری پته؟

موږ خویې اوس هم

د دروغو د لمبو تر شاتور سیوري وینو

له ارستو سره مې نه ده جوړه

ځکه چې لا هم داخلاقو او ایمان په توپیر نه پوهیږي

خو

که هندارو تصویرونه ساتلای

ما به له خپل نیکه نه غوښتي ووچې

زما مغرور پلار ته وصیت ولیکي:

چې خپل شاعر زوی د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني

بودا لا اوس هم ما په خوب کې ویني

هو ! زه پوهېږم چې له ما خپه دی

ځکه زه ژوند ته د هغه په سترګو نه ګورمه

ژوند کله ښکلی شي زما د معشوقې د ښکلو سترګو په څیر

خو بیا هم ما ته هیڅ ارزښت نه لري

بودا ویرېږي چې خوبونه یې زما له وینو رنګ وانه خلي

بودا به نه ویریدای

اوزه به هم ژوندی وای

خو که هندارو کې تصویر پاتې وای

راشه چې زه درته یو راز ووایم

له سلوزرو کلو ډیر تیر یږي

هیڅ څوک پرې نه پوهیږي

چې له هندارو څخه ولې تصویرونه تښتي؟

ماته مې اووم نیکه کیسه وکړله:

چې په هنداره کې شیطان وکتل

او بس همدغه شر میدلي د هنداري حافظه ماته کړه

که درته ووایم خندا به در شي

که تصویرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای

موږ به ځانونه دبیزو له نسله نه ګڼلای

۱۳۸۳لړم۲۷

د افغانستان ورکې خزانې

د دوه زره پینځم کاá د اپریل په یوویشتم ما ښام د امریکې په پلا زمینه واشنګټن ښار کې د افغانی سفارت او نشنل جیوګرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي زمریالي طرزي د هڅو او په ټولیزه توګه د فغانستان د لرغونو آثارو په هکله د یوه فلم پرانیستنه وشوه، چې((د افغانستان ورکې خزانې)) نومېږي په دې فلم کې د بامیان د سترو بودا ګانو را پرځېدá و ښووá شوá خو تر څنګه یې په سیمه کې د دریيم بودا چې په (ویده بودا) مشهور دی، د موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او بریالیتوبونه هم د پام وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولوستره مجسمه ده چې اوږدوالی یې د ایفل تر برجه هم ډېر دی. ښاغلي طرزي وویل، له ډېرو څېړنو او کیندنو وروسته مود دغه بودا د پښو یوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه شوم هغه دلته دی، نو کاریګروته مې وویل چې بیرته خاورې پرې ورواړوي، چې بیا بل وخت په ډاډ او احتیاط سره کیندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا تپې د قیمتي خزانې په هلکه وه چې له نیکه مرغه تر اوسه دولسمشرۍ په ماڼۍ کې خوندي ده. دویده بودا را برسیره کېدá په نړیواله سطح یوه ستره فرهنګی پېښه ده، وړاندوینه کیږي چې د دغه بودا تاریخي ابهت او اهمیت به د مصر له اهرامونو سره برابر وي، یاد شوي فلم عاطفي جوړښت درلوده چې د لیدو پرمهاá یې پرځینو افغانانو بر سیره بهرنیانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای. ماله خپلو اوښکو سره څو کلیمې هم مل کړې چې دلته یې لولۍ:

ورکه خزانه

بودا !
ویده شه
د تاریخ ترخرواړونو خاورو لاندې آرام و غځېږه
لا ((اپه ګان)) د خپل نیکه څېره د غم د غبار شاته ویني
لا شغهار د غشیو خیژی لا ګوربت زخمي دی
او د ((لوی غر)) د ذهن ځالې له لمبو ډکې دي
لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډ بریني سینې ورک درزونه
لا تور شیطان د ((براهې)) ګردونه مینځي د ((سیندو)) پر اوبو
لا هم پر موږه لمر د تور د جاá له کوره خیژي
لا ستا د دواړو تندیسونو له سوغاړو نه دودونه خیژي
بودا !
ویده شه
په آرام پریوځه
هو دا ریښتیا ده چې
بخدي کې یې د ((ساک)) د پا چا ښکلې لور بربنډه کړله
طلا غونډۍ کی یې د سرو زرو له تاج څخه هډو کې تش کړá
خو ته ویده شه
ته آرام پریوځه !
د بخدینۍ شهزادګۍ روح لا له ګاڼو سره په کور پاتې دی
لا له سیندو یا له آمو څخه اوښتی نه دی
لاخو د ساک د لور د ګڼ کمیس پاولي شرنګیږي
او لا د ستر نورستان ((لام)) په ((الینو)) مین دی

لاهم د دنګو پکتانیو د قمې زرین لاسوندي بریښي
نو ته ویده شه، ته آرام پریوځه!
د بخدینۍ پیغلې ښایست ته مې سلام دی بودا
ستا د خوبونو پریشانۍ ته مې هم پام دی بودا
زه لا د زرو کلو شا ته بخدینۍ وینمه
چې اووه کنیزې پرې چاپیرې دي سینګار یې کوي
څوک یې باولۍ، څوک یې والۍ څوک یې پېزوان سموي
څوک یې په هسکه سینه ږدي د ((سات دیوا)) زرځېره
بودا ښایست ته یې حیران یم خو ویرېږمه پرې
چې څوک یې نن را نه هڅونه له سیندو تیر نه کړي
یا خوېې غله د لاجورد و له آمو تیرنه کړي
زه هم پوهېږم زړه مې رېږدي خو ویده شه بودا
ته د تاریخ تر خواړونو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدینۍ ښکلې ګانې و ساتم
بودا ویده شه
ته خوښه خبر یې
چې ستا د هډ هډ ماتوونکي څوک وو
تا خو د خپلو تندیسو نو پرځېدá ولېدá
چې له ((ارک هنډ)) څخه ورها خوایې دیوان نشه کړá
نو ته ویده شه، په آرام پریوځه!
کله چې ما د ارشاک توره بیا په لاس ونیوه
او کانیڅکا مې ببرته راوست د باګرام ماڼۍ ته
کله چې لمر له پکتیا نا څخه راوخوت او سوریا وخندá
ګندهارا ته چې مرغۍ له پرښا پوره راغلې
چې آسمایي بیا د (ویشنو) د پلاز بیرغ پورته کړ
او روهیلیو د کوترو سپین خیلو نه په هوا پورته کړá

بیا به(ارجن) له بهار ته راشي
(کلیو پاترا) به د نیل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زییوس) پیغام به راوړي طلایي بګۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کیږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پیغلې ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پیغلې به ګاڅونو ته نڅېږي له لنډیو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څښو څپې مست اتڼ ته
او هیندوګۍ راښۍ به ناځي د خیبر اتڼ ته
سمر قندي کوچۍ به ځرخي کاکړۍ غاړو ته
او هیندو کش به له پامیر سره پیالې کړنګوي
بیا به نو تا را ویښوو له اوږده خوبه بودا
بیا به دې باسو د تیارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پینځم کاá د اپریل یوویشتمه
واشنګټن ښار. امریکا

اپه ګان: د افغان لرغوني بڼه

اپه ګان: د افغان لرغوني بڼه
ګوربت: په میدان وردګ کې دیوه غره لرغونی نوم دی
لوی غر: د لوګر لرغونی نوم
سیندو: ننني اباسیند ، یونانیانو اندوس باله
بخدي: د بلخ زوړ نوم
ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و ، چې سلګونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.
طلا غونډۍ: طلا تپه چې زرګونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندá شوي.
بخدینۍ: بلخي شهزادګۍ
لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په
شهزادګۍ الینو مین و.
الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله، د لام معشوقه او د افسانوي ښکلا خاونده، د الینګار (الینګهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کور دی
سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې ځواکمن واکمن ته وایي چې د اوستا یې دورې ارباب الانواع به یې په دې القابونومل، سات دیواد ساتونکي ځواکمن په مانادہ، چې زرینې مجسمی به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې ګواکې د هغو ساتنه وکړي.
ارک هنډ: د اټک زوړ نوم.
ارشاک: آریایي اتل
کانیځکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن
کوبا: د کابل زوړ نوم
پرښا پوره: د پېښور زوړ نوم

آسمايي: په کابل کې ددغه غره نوم له دوو ريښو (آسه) يانې نيکمرغي او(مايي) يانې مورڅخه جوړ شوی چې مانا يې د نيکمرغي مورده.
ويشنو: له هندي ارباب الانواعو څخه
ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرب(فصل) کې يې له خپل تربور کرن سره د جګړو کيسه راغلې.
کليو پاترا: نامتو مصرۍ ملکه (شاه مېرمن)
زييوس: د يوناني اساطيرو نامتو څېره
ګاڅونه: ګاتهونه يا ګيتهونه زاړه ءآريايي سرودونه چې د هېواد د لرغوني فرهنګ وياړمنه برخه ده.
اراکوزې(اوسنی کند هار) پکتيانا (اوسنۍ پکتيا) ګندهارا (اوسنی ننګرهار): دلرغونې افغاني مدنيت درې مهم منځي
(مرکزونه).
هيندوکخ: هيندوکښ اوسنی هندوکش.

مکتب

د بر کلي صايب زاده يم

یو مې آس یوه شړۍ
قصيده مې پخه کړې
ګرځومه کوزړۍ
ځوان مريد د څرخي پير يم
رنګ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې باسم
بند بختونه خلا صومه
د مينو زړو ريبار يم
شکرانه مې يا مميز دي يا توتان دي يا مرۍ
څوک د سماά راته خامک کړي
څوک راجوړه کړي خولۍ

د بر کلي صايب زاده يم

یو مې آس یوه شړۍ

نجونې ګردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قار وي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډيره نه کړم

خدا یزده ولې
د کوز کلي په زلمیو باندې ګران یم

ما ته راز د دوی مالوم دی
یو د خان په لور مین دی
بل لېدلې د ملا صایب لمسۍ

د بر کلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شړۍ
د شنډ توت ډډې ته ناست یم
شنډو ښځو ته تاویز کړم
ما شومان له ځېله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
د برات د میاشتې سر دی
نن اوله پنجشنبه ده
یوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره ښایسته ده
وایي داسې تاویز راکړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپر دی
په دوبۍ کې مزدوري کړي
* * *
نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
ټوá ماران مې په هوده دي

غږوم ورته شپېلۍ

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګړی مې ښه يار دی
ډيرې شپې سره يو ځای يو
ظالم ښه مست ربابي دی
دځوانۍ سندرې وايو
شپه چې ښه ډېره پخه شي
بيا نو بله کړو دوهۍ

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګړی چې نن راغی
په خندا يې راته وويل:
صايب زاده کيسې ته غوږ شه
نن اوړه مې دخان يووړá
کور يې ډک له مېلمنو و
څوک له ښاره وو راغلي
په انګړيې شور ماشور وو
يوه ښکلې مېلمنه وه
په ښايست وه ښاپيرۍ
کليوالو غوندې نه وه
ښکاريدله مکتبۍ
شرمېدله پټ يې وويل:
صايب زاده يار ته دې وايه

پیر خانې ته دې سلام دی
یو تا ویز خو راته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبۍ راته داوویل
بیا یې راکړدا کاغذ
ژرنده ګړي توبې وکړې
ویل یې ورانه زمانه شوه
مکتبۍ نه وه بلا وه
په خندا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وو لیکلي:
((په سندرو یم مینه
دنغمو یم لیونۍ
په یو چا مې زړه بایللی
غږوي ښکلې شپېلۍ
یو تاویز وربانديې وکړه
چې ماګل کړي د پګړۍ

یو یې آس یوه شړۍ))

د برکلي صایب زاده دی

۱۳۸۳\۱۱\۱۴
متحده ایالات- مریلند

ا فغا نا ن

اوږدې لمنې
ګونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوټيوډ کې
او د څپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوږد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديواá تر شاپټه ده
نن ديوې مړی ډوډی لپاره لاس تنا کې
پرون په وينو سره په اوښکو لمده
يوځل په چپ ولاړá په ښي لاس راغلل
د ښار په لويې څلورلارې کې په چيغو سر شوá
بل ځل له تورو سره را غلل
خپل بچي يې له چپه حلاá کړá
اوږدې چپنې
ګل سيب د سماá ترملا
قرصې رخچينې پر سر
لينګي د شولو په پټيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړو په
يوځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د ټوپک
يالاس پر ټپ اينبی ياګوته پر ماشه نښتي
يوځل په ږيره ګنهکار بل ځل د سر په وينښتو
يوځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تيښته ترې خلاص
نيم په تقدير مين او نيم يې په پېريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لاړې تو کړې

څه په مايیو پسې روان
څه يې د ما رکس د کتابونو چينجي
څه د سيد قطب د تاويزونو غاړه کې په غاړه
څه اسامه سره په سوړو کې پټ
څېرې ګريوان
ډډې لمن
وáوá لونګې په غاړه
د ارابو له ربړه جوړې مچنې په پښو
د اوښ وندنې پر اوږه مخ په ختيځ دي روان
بارېې اپيم دي يا د بنګو ميده شوې پتې
څه په (پريتي) مين او څه يې د ((تام کروز)) ليوني
نيم يې له ډېره تکبره زړې مور ته انګريزي غړېږي
څه يې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبيرونه وايي
اوږده ټيکري
زړې پڼې
ګلاباتون په پايڅو
په سرېې شکور دی په مړوند کې بنګړي
ځي لاروان دي خدای(ج) خبر په کومه
څه يې به بدو کې ورکړې د کنيزو په شان ژوند تيروي
څوک په ميړه باندې سګريټ بل کړي
د ښځو د حقوقو کتابونه لولي
ډيمو کراسي لکه يوزوړ ډاينسور
دوړې يې خيژي را روان دی څوک يې نه پيژني.
دوی ورته وخاندي او وويرېږي
چې دا عجيب ځناور
په دې هېواد کې هم هګۍ کړي هم بچي اچوي.

ګیله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ويلې آخ !
خدای دې ما مړه کړي
زه خبره نه وم
زه دې په سترګو کې د دروغو نښې ښې پیژنم
که ته خبره نه وې
پرون زیارت کې دې یوه چابله کړه
بیګاه تر نیمې شپې په پټه دعا چا کوله
سهار پلوکې او ښکې چا غوټه کړې
ما به خدای څنګه جوړ کړي ؟
د دروغجنو دعا نه قبلیږي.

15 لیندۍ 1384

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی، چې دد غه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه ترجماني ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعر ته، دا څو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خيال کابل

تالا کابل ليدلی نه دی، تا کابل ونه ليد
سايله دا د افسانو ښار افسانه وګڼه
په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وګڼه
دلته د وينو آيينه کې چې لمر سور ښکاريده
زما او ستا دملت ټپ چې لانا سور ښکاريده
هغه وخت موږه ستا غزلې لوستې
ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړá
سايله هغه وخت موږ ستا دعا ته لاړ ځارله
چې ګوندې دا وليکې:
((مادرته ټوá عمر د خوبونو ښار ويلي دي
کله مې پېرزو شې په بمبونو کابل جانه))
خو ستا دعالا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو ليونو خوبونو
د ښاپېريو ښار بمونو رنګ کړ
تالا کابل ليدلی نه دی، تا کابل ونه ليد

سایله ستا هغه غزلې او زما سندرې
نورې په ورک تاریخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بر یوځای نه ګڼي
نورستا اجمل زما لایق نه شته دي
د پاچا خان ارمان اوبو وړی دی
د ((یو پښتون)) د غرېضمیر را څخه
دکله دارو رنګینو وړی دی
سایله ته لا په روتېـ پسې او زه یمه په نان پسې ورک
یو هم په خپل کور کې ډوډۍ نه لرو
د اشنغر پیغلې له ډېره نازه
ماته په کور کې مساپروایي
چې خړڅادر په پښنور کې ګرځم
راته زلمي لا مهاجر وايي
سایله زه او ته د ورک تاریخ تکرار ته سوځو
سایله زه او ته تکرار یو د یعقوب او یوسف
سایله زه او ته تکرار یو د مریمې او عیسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا دایروځلی په خیاá کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمریز
کابل

سفر

ته لکه د خوږ شګو کې سپینه اوړنه چینه
زه لکه د غره د کمره خواته راوتلی ګل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه د دنګ کوچي پګړۍ کې یو ټومبلی ګل

ته لکه د سپینې شیدو پۍ پانه کې سره نښه
زه لکه سهار کې د بیباکه نسیم ښکلی موج
ته لکه د سیند په غاړه جوړه د ماشوم ماڼۍ
زه لکه ترتا نا رسیدلی ببرته تللی موج

ته کله د روغه جنه شې ماشوم د رغونه وواېې
زه دې اننګو کې د یو پټ شرم ګل ووینم
کله چې بانه جوړه کړې لویه کیسه پیل کړې
د روغو کې دې هم څه خوندور تخیل ووینم

ته لکه د سپین قرآن د کرښو جنتي وږمه
زه لکه د عرش له منارونه د اذان آهنګ
هلته په جنت کې یوه سیمه پښتنه هم شته
ما او تا راوړي له هغه ځایه د عشق لونګ

خدای خبرچې مور به دې دنیا ته څه او څـه ښکارو
څـه خبر چې مور به په کوثر د عشق پـــریـــو للي یو
زرځلې د مینې شهیدان شـــولـــــه دنــــیا ولاړو
بــــیا لـــــکه آدم او حـــوا ځمــــکې تـه راغلي یو

دواړه ماشومـــــان یو دواړه ښکلي یو سپیڅلي یـو
دواړه د جـــــنت له پاکې ځـمکې نـــــه راغلي یـو
کله ســــره لــــوبـې کــړو او کله سره جنگ وکړو
کــــــله بیا د میندو پر زنگون باندې خوب وړي یو

دا خلـک ژړلـی نه شي سترګې یې خیـــرنـې دي
مـور لـکه رڼا د ایمان سترګو باندې نـــه ښکارو
زه او تـه د اوښکو پـه زمزم د زړه کـعــــبه مـینـځو
بـس د خدای دوسـتانو او ولـیانو تـه رانـه ښـکارو

ای لـیونی، مـه ژاړه دا ځـمکه خـــــو پـه وینـو ده
اوښـکو ته دې پاکـه د جنت خـــــاوره له کومه کړم
څـه چې پـه آسمان کې دې له اوښکو ستوري وتراشم
وریـځې به زانـګو کـړمه او تـا بـه یـې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چینه کې دې مخ ومینځم
ژوند همدومره بس دی چې او بوکې زه او ته ښکارو
واړه عاشقان به موړه وڅښي او نشه به شي
موږ به د مینو په خوبونوکې ویده ښکارو

ځه چې د ګل څانګه کې یو رنګ شو بل وږمه د ګل
ښکلي عاشقان به مو یو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچیو په موږ وګرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مینه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پردوه مینو وورو
یا د سپینې غاړې یا د تورو څڼو رنګ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډیره وخته د خوږو شونډو قلنګ واخلو

ځه چې دواړه ورک شو له دې دومره ډېرو سترګونه
ټوله په تاریخ کې تیته شوې مینه ټوله کړو
رایې وړو په دومره ډبرینو زړو یې وویشو
دا تیاره دنیا چې زه او ته رڼا په سوله کړو

راشه ما سفر ته ملا تړلې ده روان یمه
بس یوازې لاس راکړه او سترګې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نیت له مانه تاوې متې کړه

25 لیندۍ 1384 کابل

نه، ته مې هېره نه وې

شعري ټولګه

عبدالغفور لېوال

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب پېژندنه

د كتاب نوم : نه،ته مې هېره نه وې

ويناوال : عبدالغفور لېوال

د پشتى طرح اوډيزان: محبوب(شريفى)

خپروندوی: ميوند خپرندويه ټولنه كابل

ټيلفون: ۰۷۰۲۹۵۲۱۴

كمپوز اوډيزاين: ذبيح الله(رامين)

چاپ كال:۱۳۸۴

چاپځاى: ميوند مطبعه

د انټيرنيټ په مخ ترتيب او ډيزاين كوونكې : مړوند

جادوګرې ته سرود

جادو ګرې څه دې وکړá
چې دې داسې لیونی کړم
دا په سترګو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوګرې څه دې وکړá
چې د چین ماچین پا چاشوم
ښاپیری مې شوې کنیزې
چې ستا سترګو ته ګدا شوم

جادو ګرې څه دې وکړá
کفرو دین دې له ماواخیست
ماخودبین چې په کې ځان کوت
هانګین دې له ما واخیست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مینې ستورې شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

څه منتر دې په ما وکړ
تاته دومره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان ولید
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوګرې ستا د سترګو
له پیریانو مې توبه ده
بسم الله د سپینو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوګرې څومره ښه یې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شین طوطي غړیږم
په شکرو دې بلد کړم

جادو ګرې څومره ښه یې
تا له مینې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سړی وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهیږې جادوګرې
چې ته څومره ښایسته یې
له غزلو نه رنګینه
له سندرو نه پسته یې

ته پوهیږې جادوګرې
نور له ژونده جدا کیږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پیدا کیږم

جادوګرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانه ولاړ شو
له شکمنو سترګو پټ شو
د ګومان دنیا نه ولاړ شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلمانه شو
له هغه ځایه چې راغلو
هلته ببرته ور ستانه شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
زما له ژونده زړګی تور دی
یو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنیا کې ځومره شور دی

جادو ګرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شین غمی د ګوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادوګرې لاس دی ښکلی
د تک سپین سوسن په شانې
رغوی را کړه چې يې ښکل کړم
دخواره وطن په شانې

جادوګرې جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
يا خو اور په دنيا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادو ګرې جادو وکړه
مادې غيرې ته ميلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامې
بيرته روح را ستنه کړه

جادوګرې زړه مې واخله
په بدáکې ښکلا را کړه
ها چې زه ورپسې ګرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادو ګرې څومره ښه يې
لاس دې زما په سترګو کيښود
اوس جنت په سترګو وينم
دوزخې جهان مې پريښود

وږی- ٢- ١٣٨٢

دشها د ت کلیمه

ته مې یادیږې خو در تللی نه شم
ژوند مې په هرګام کې اغزي کړلي
پوهیږې؟
ژوند نه مې زړه دومره توردی
لکه دا ستا له تورو سترګو ښخه
چې په رنجو ککړه او ښکه راشي
او ستا د تور کمیس ګریوان کې چیرې ځان پټ کړي
پوهیږې؟
ژوند ستا د بیلتون له غم نه لوی پیټی دی
خو تر هغو به یې پر سر ګرځوم
چې یوه ورځ یې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرګ وروستۍ سلګۍ یوازې تا ته پریښې
پریږده ! د ژوند وروستۍ شیبه ښکلې شي
پریږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کلیمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما ګرانه یې.

غم

ستار ترنګیږی
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه یم
نغمه زما په زړه چړې را منډي
تابې وفا را ته بیګاه څه وویل؟؟
هیڅ مې له زړه نه وځي
او د ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راولي

يو شيبه مينه

ستنه شوې ودې خندá
سردې زما پر تټر کېښوود
زما دزړه درزادې وا وريدله
اې!
دې ماشوم بيا درته غوږ کې څه ويل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه، ټولې ګيلې تاته کوي
پام کوه!
داليونی هرڅه وايي
ګوره خپه چې نه شې.
ستنه شوې ودې خندá
زما تاوده نفس
داستا پر ښکلي وچويلی را پروت وربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مګر رښتيا ووايه!
چې زما د مټو منځ کې
ولې د پانې په څېر وريږديدې؟
ستنه شوې ودې خندá
چوپتيا خوره وه
او ما وتا دخپلې مينې لاره ونيوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر څومره ډېر مزá مووکړ
چې ستا د ښکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپینه آیینه ماته کړه
پوه شوم ګیله دې وکړه ودې ویل:
چې ستا د ګوتو د شوخۍ له لاسه
زما غوږ والۍ خدای خبر چېرې رانه ولویدله
وګوره غوږ مې تش دی
زه بې ځوابه هک حیران پاتې شوم
خدایزده زما سترګو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندá

غزل

یو څوک دې په سندرو او په وير يادوي
مريد دی په حلقه کې نوم د پير ياد وي

د زلفو په تړلو موڅوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځير ياد وي

زما د لمدو سترګو ماتې ماتې آيينې
دوينو، اوښکو منځ کې ستا تصوير يادوي

چې زړونه رانه يوسي خپل ښايست ته شي مغرورې
چې زړونه مو رامات کړي نو تقدير يادوي

د يار د نامه توري مې سلګيو کې ماتيږي
دا څوک په دې دنيا کې ما فقير يادوي

ليندۍ ۱۳۸۲

سترې یمه سترې

عشقه ناوخته راغلې
نړۍ د زرو د سکو په ټولو لو بوخته
ستاملنګۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وکړې؟
دلته چې مینې ته ګناه وایولا
ته به دې اسپه چېرې ودروې؟
عشقه ناوخته راغلې
غر بنیاد مونه ډک
سیند بنیاد مونه ډک
چېرې خالي د جنون دښته نه شته
نو وایه عشقه ستا شلیدلی ګریوان
خپل ببر سر
او زما د مینې اوښکې چېرې یوسم؟
عشقه نا وخته راغلې
زه نور زلمی نه یم چې مینه وکړم
لکه آدم د خپل هابیل او قابیل
د شخړو سیل کوم
عشقه نا وخته راغلې
د بې مهریو د ساده نسل له لاسه ژاړم
څوک مینه نه پېژني
خو په مینو پورې دومره خاندي
چې کله کله ور نه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حاá کې
وایه چې تاڅنګه کړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووایم؟
او له ژوندون څخه داسترې بدن چېرې خښ کړم؟

ګران وحید عمر ته

زما اتڼ چي جانانه
زما اتڼ چي جانانه!
کله چې ځې یو ځل خو شاته ګوره
ښایي کوم څوک دې هر قدم سره د اوښکو څاڅکي و بهوي
زما اتڼ چي جانانه
ته چې د ډوáله هر یو ګړز سره لاسونه تاو کړې
زما په زړه کې پښتنه وینه غور ځنګ وکړي
ته چې څپلیو نه خرپا پورته کړې
زما په سرکې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي
د اتڼ چیانو شاز لمیه میره!
هره شیبه مې ستا خندا یادیږي
چې مرور شې بیرته وګرځیږي
زما دې هغه ښکلې ادا یادیږي
زما اتڼ چې جانانه!
کله چې ځې یو ځل خو شاته ګوره
ښایي یو ورځ دې دا شاعر ملګری
په زړه درو وریږي
ښایي یو ورځ د دې شاعر ملګري غږ وا ورې چې:
((یو ځلې بیا په دې لار راشه
په پخوانو پلونو دې پریوتل ګرونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژاړې
اوښکې دې مه بهوه
اوښکې دې پټې خپلو سترګو کې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم ګناه وايي او شک پرې کوي
که درنجو ليکې دې راغلې په سپين مخ
نو ټوá به وپوهيږي
چې تا د مينې په خاطر ژړلي
پام کوه ونه ژاړې
موږ دنړۍ له بد مرغانو څخه هغه دوه يو
چې آن ژړلی نه شو
پوهيږې!
هغه ورځ چې تا وژړá
زه څومره وسوځيدم؟
ځکه چې ټوله دنيا وپوهيده
چې موږه دواړه سره مينه لرو.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مينه وي د ټولو ګناهونو ابۍ
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې څوک د خپلې معشوقې په اوښکو
وشرميږي
او خپلې اوښکې د خپل زړه په وينو و مينځې
له ويرې څخه؟

٥ مرغو مى ١٣٨٢

زه مسافریم خو غریبه ته یې

((خپلې ګیلې به دیوالو ته وکړم
ځکه چې ته خو ورته غوږ نه نیسې ....))
آه یاره دادې لیک کې څه لیکلي؟
مسافر زه یم خو غریبه ته شوې
بیګاه مې ستا د ناچارۍ ګیلې ته ډیر وژړلá
له اوو سیندونو او اووغرونو لرې
زما د زړه په هر یو غږ کې ته یې
ستا چې په زړه کې ګیله وګرځیږي
زه یې همدلته اورم
ګرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې ګیلې دې خپل زړګي ته کوه
پوهیږې؟
دلته هم آسمان شین دی
او د لمربنکلې طلایي بګۍ دورځې پرلارځي او راځي
مګر پر زمکه نه اشنا سیوری شته
نه توري زلفې نه لونګۍ نه څادر
نه د زړو څپلیو خرپ نه د تیکریو ورمې
نه ستا د ښکلي رغوي عطر چې زما ډیر خوښیده
زما اوره تشه ده
ستا توري زلفې پرې خورې ورې څپې نه وهي
زما غاړه ستا د نفسونو له ګرمۍ نه لیرې

او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د ننګ اسمايي
نه يې ځيږه هوا چې ستا د غيږې عطر لري
دلته د هسکو ښيښه يي ماڼيو جسم کې
اروا وې نشته
زه مساپريم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در څخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لاستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غږيږه
خپلې ګيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا څخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه، نه ځي.

۱۲-۲-۲۰۰۴
دټوسن ښار اريزونا

د هستۍ الفبې

هو !
زه پوهېږم چې یادېږمه دې
راته لیکلي دې دي:
چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مینځې
زما د زړه دوینو کرښې دې په اوښکو لمد وې، وچوې
اوزما یادونه دې د زړه شپوکې څراغ بلوي
هو ! زه پوهېږم چې یادېږمه دې
زه ستا په پاکه او سپېڅلې مینه ښه پوهېږم
خو راشه ما وګوره !
چې ستا تصویر ته په لمدو سترګو خبرې کوم
زه دلته ټولوته بې سده لیونی ښکارېږم
نور ځوانۍ خوبونه ویني، خپلو سترګوته اوبه ورکوي
د سپینو نجونو د بدن په لیدو آه وباسي.
خو زه د خپلې کوټې وروتړم
او په شیبو شیبو له ځان سره یوازې اوسم
ستا تصویرونه او لیکونه ګورم
یوازې ستا دلیک خبرونه شعرونه لیکم
اوس خو زه نه
زما شاعره ته یې
ته زما زړکې ناسته

زماله خولې څخه شعرونه وايې
اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستا د نامه له يو الف څخه پيليږي او په بل ختميږي؟

۱۷-۲-۲۰۰۴

ټوسن- اريزونا

غزل

بیګاه دوه پرښتې وې مقررې دلته راغلې
د استا له ښکلو سترګو نه کوترې دلته راغلې

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه کې ګرځېدلې
چې نیمه شپه دې وکړلې وزرې دلته راغلې

په شنو سترګو یې ستا د تورو سترګو غلا کوله
یو دوه د پرنګیو جادو ګرې دلته راغلې

د عشق له پیغمبر سره د سرو کفارو جنګ و
بیګاه د ملایکو ثو لښکرې دلته راغلې

سلګۍ سلګۍ اسرې لکه افغانې مهاجرې
دا ستا د سترګو جنګ نه مرورې دلته راغلې

پرون دې دلېواá د غزلونو کتاب لوستی
خبرې دې خوږې لکه سندرې دلته راغلې

۱۷مارچ۲۰۰۴توسن اریزونا

غزل

شب پرست یم خپل یزدان سره مې شپه ده
ستا له زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی یاران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسافر یم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستا د سترګو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیر او له کمان سره مې شپه ده

له ګونګرو یې د لنډۍ یو شرنګا اورم
ستا له ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنګ په خوب کې وینم
ستا د حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ټوسن

وعده

نه!

تهمې هېره نه وې

تهمې په ياد وې، ستا وعده مې هم په زړه باندې وه

زما يا دونهلا ، لهتاسره وو

خوخدای(ج) خبر چې ولې در نه غلم ؟

باران په شړک وريده

ما د باران د ټولو څاڅکو په شمېر ته ياده کړې

تا راتهويلي وو چې زه به ځان پهواينو لوند کړم

کله چې ته راځې نو زه به په شرابو کې لمده خيشته يم

هو ! دا مې هرڅه ياد وو

ستا د وعدې هره شيبه مې په خاطر کې شنهوه

زه پوهيدم هغهډيوې چې بلې کړې وې تا

اوس خلاصيدې او وار پهوار مړې کيدې

خو خدای(ج) خبر چې ولې درنه غلم

تهمې په ياد وې، تهمې نهوې هيره

او په سرو واينو کې لوند خيشت بدن دې

زما سترګو تهنيغ ولاړو

زه پوهېدم چې ته به راشې

زما د خونې وربهوټکوې

زه پوهېدم چې لهژړانه بهدې سرې سترګې را واړوې

ګيله بهوکړې:

چې شراب خلاص شوá، ډيوې مړې شوې

ولې را نه غلې ته؟
زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړیم
ځکه زه نه پوهېږم
چې ولې درنه غلم
زما په لاس کې به یو سپین کاغذ وي
ما غوښتل شعر ولیکم
نه شعر مې نه لیکه همدا سې ناست وم
یوازې سپینه پاڼه
زه پوهیدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلې
په دې ګومان چې ما به نوي څه لیکلي وي پرې
خو پاڼه سپینه ده یوازې یې په سرکې دي یو څو توري:
(غواړم وطن ته ولاړشم.)

۱-مې-۲۰۰۴ ټوسن-امریکا

یا هو

بېګاه دلته راغلې وه ډيوې سره نجلۍ
آسمان نه پرېوتلې وه ډيوې سره نجلۍ

د سپين کميس ګلان يې د مظلومو وينو څاڅکي
ملنګه وه، سپېڅلې وه ډيوې سره نجلۍ

په کلي کې نن باد د اسرافيل شپېلۍ وهله
بېګاه کوم چا ويشتلې وه ډيوې سره نجلۍ

يو روڼ ستوری را پرېوت، خلکو وليده له ورايه
همدغلته لويدلې وه ډيوې سره نجلۍ

د کلي ملايانو ترسبا هو، الاهو کړ
د قدر شپه بللې وه ډيوې سره نجلۍ

يو ځوليونې ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډيوې سره نجلۍ

۴ مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

يوازې

هره شيبه د ژوند څپره بدليږي
هره شيبه د مرګ په لوري يو بل ګام اخلم
لکه د مني پاڼه رېږدمه او ليږدمه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوره زما پرسرړا شيندي
يوازيتوب
يوازيتوب مې خوښ دی
چې په لمده کبله، بربنډې پښې
يو څو ګامونه واخلم
او هر څه هېر کړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازې بد بيني زده کړې
هرڅوک يو څوک دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يمه
هرڅوک چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازې پيدا شوی يم يوازې اوسم
دادی:
د مرګ په خوا يوازې درومم.

۱۱-2004-جون توسن اريزونا

هو دلته مینه نه شته

دلته هرڅه شته دي خو مینه نه شته
دلته د مور د لاس توده ډوډۍ غلمینه نه شته
دلته رګونو کې شراب ګرځي او زړونه په هوس
دربیږي
دلته زما او ستا په شان وجود کې وینه نه شته
دلته رنګونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلته سپیڅلې او ساده ښکلا زما د کلي
هغه په سترګو توره او په مخ سپینه نه شته
زه دلته دوی ته خپل هرڅه یادوم
دوی را ته خاندي وایي
هو هلته هرڅه دي او دلته نه شته
وګوره دلته سپینه سوله ده او جنګ هم نه شته
دلته غلا هم نه شته تالان هم نه شته
دلته یوازې وداني شته و رانوá چېرې دي
هو دلته مینه نه شته
خو په لاسو د انسان
د انسان مړینه نه شته

واشنګټن DC 2004/ 29 اګست

د سپوږمۍ په ارمان

پایڅې مې بډ وهلې
بیل مې په پوله خښ کړ
او د لیښتې رنهو اوبو کې مې لاسونه پریولل
د جوارو لوی پټې ته ځیرشوم چې مې ته ولیدې
په شنه ګیډۍ کمیس دې سپین ګلا باتون مات کړي
اود پاولیو شرنګهار دې د چنچڼو له نغمو سره ګډ
څومره ښایسته وې بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوځې
سړکاá مې ځمکه له ګروۍ خلاصیږي
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم
* * *

کابل له سپینو واورو لاندې پټ دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سړکاá
ستا نفسونه ډېر تاوده ښکارېږي
زما تاوده لاس کې دې سپین لاس خولې دی
بیګاه دې بیا ژړلي؟
په ټیلیفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا خبره کې د سترپا ننبې له ورایه وینم
اوس زه او ته سره ډېرنه شو لیدای
ژوند زما اوستا ترمنځ دیواá جوړ کړی
ژوند سر ګردانه دی د ښار کوڅو کې
ښار لکه تورښامار زموږ مینې ته اور را شیندي
* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غبږ راوینښ کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همدا سې کوي
ستا بریښنا لیک مې ولوست
کړکۍ ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپوږمۍ نه ویني
دلته سپوږمۍ چاته سلام نه وایي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپوږمۍ نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکۍ لا هم زما پرشونډو ناځي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپوږمۍ د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنګل

ما ځنګل و آزمو ېيه
ما له ځنګله سره نفس و يو ست او ځان مې شين کړ
او زما وجود د ځنګله شنه بدن کې وغځيده
ماله ځنګله سره ځو شپې تيرې کړې
او د کوچني سيند له سند رو سره و بهيدم
ما په ځنګله کې ځان پخپله ورک کړ
ځنګل زمو ږ په شان دی:
شاړ
مهربانه
او وحشي خو ښکلی
ځنګل زمو ږ په شان نه
زمو ږ د اروا په شان دی
هلته هم پړانګ او سيږي
او هم د سترې هوسۍ ښکلي بچي
ځنګل کې مار له ونې ځان راتاو کړي
او د مرغيو ځاله ټوله له بچو تشه کړي
ځنګل زمو ږه د اروا په شان دی
دلته ليوه او غزاá دوا ړه او سي
ځنګل له ځان ځخه دويرې په شان
له ګڼو بوټو لاندې تورې بلاګانې او شيشکې ناځي
شپه په ځنګله کې ستورې يو يو ښکارې
او سپو ږمۍ ځاځکی ځاځکی ځاځي
له شنو ګڼو ځانګو

دلته د باد نغمه له پاڼو سره لوبې کوي
لکه د ډنګې نڅاګرې د پايزيب شرنګهار
خو د ځنګله سهار د ښکلې معشوقې د سپينې غاړې په څېر
همدومره سپين
همدومره روڼ
همدومره پوست دی منې؟
چې کله ويښ شې بيا يې ښکل کړې نو
الله اکبر
يوه نری لار د ځنګله د بوټو منځ کې تللې
د وچو پاڼو پرې غالی خوره ده
دا لار زموږ د ژوند تر پايه اوږده
چېرته يو ورک لاروی نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پاڼې به ما تيرې ستا تر پوندو لاندې
ځنګل زموږ د يارانې په څېر دی
ځنګل زما په څېر ياغي
خو ستا په څېر ښکلی دی
ما ځنګل و آزمويه
او ته زما د روح ځنګل ته راغلې
له هم هغه ازله
کله چې ته خپه شې
نو ځنګل اور واخلي اوونې سوځي
کله چې ته وخاندې
پر ځنګله شړکنده باران وريږي

- سپتمبر ۲۰۰۴ مريلند - کوز اډيلفې ځنګل

غزل

ستا یـوې جلـوې تــه لــه ګناه سترې بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پرېږده خیر دې کـه مې تن شو اور

ځــان نــه یـم راغـــلی او سفر مې تـر خـپل ځـانـه دی
ســتا د مـــخ رڼـــا تـــه ددې لارې لـوغـړن شــــو اور

مـــړه خـــاوره ویـــده وه خـو چـې تـاورته تش وکتل
ویښه شوه خوپوه نه شوه چې ښکه پرې وطن شو اور

ګل پــه خـنـد یـدوکـې ســتا دحـسـن نـښه راوړ لـه
مـاتـه مـې پـه ځـان کـې دغـه خـیـرې پیرهن شو اور

تـانـه یـې رڼـا زده کـړه او مـانـه تـا ویـدá او ســوز
ځــارشــه زمـوږ لـه مینې نـه چې دومره برخمن شو اور

دومـره مــې در واخله چې خیرن خلک مې نه ویني
ماتــه خـو پــه دې دنـیا کـې دغـه شـان بـودن شو اور

۳۰ وږی1383مریلند کالج پارک

علامه رشاد ته چې دبیا لیدو ارمان یې زما پر مسا پر زړګي پاتې شو

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پریوت

هېڅ مې باور نه راځي
ها مازیګر به مې همیش په زړه وي
چې پر سبا یې زما سفر پیلېده
زه ستا دکور په لویه خونه کې ناست
او ستا دتود غېږ له وړمو سره جنت ته تلمه
تاراته وویل چې:

پام چې وطن هېر نه کړې
مګر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او موږ ه چاته پرېږدې؟

مګر داژوبله او یتیمه پښتو چا ته پرېږدې؟

یوه ورځ تا را ته ویلي وو چې:
(فخر شاګرد هنرمند به استاد رسد)
مګر استاده !
اوس حیران یم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

موږه بې فخره شو
بې سره شو
بې لمره شو بس ته چې ولاړې
اې د پښتون مذهب رهبره وايه
زموږ د پوهې پيغمبره وايه
که ستا د تللو نيت و

ولې دې موږ ته دومره مينه راکړه
موږ خو ويده وو دابد په شپو کې
ولې دې مړو رګو کې وينه راکړه
دا وينې زلميان به اوس په کوم لوري ځي ؟
ته خو يې مشر د دستار سړی وې
دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي ؟
استاده ! اوس به دا نيمګړې نسخې چا ته لولم
دا - دخوشاá فرهنګ - به څوک وليکي
دا د - اټک - لانجه به څوک وڅيړي
د ستر پښتون نيکه به څوک پېژني
زما د تاريخ دهسک له لمرسره خو ته اشنا وې
خو
ستا دلمر په شان وجود هم پريوت
هېڅ مې باور نه راځي
نه !
زه دا منلی نه شم
لا ډېر څه پاتې دي چې ته يې وکړې
يوازې ته
يوازې ته

يوازې ...

دسمبر اوله ۲۰۰۴ واشنګټن دي سي

تصوير

ستا رالېږلی تصوير
هغه په تور ټيکري کې ښکلی تصوير
هو !
همدا اوس هم زما په لاس کې دی او ګورم ورته
ستا ښکلې سترګې خو تصوير کې هم خبرې کوي
ليونۍ !
سترګو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټوá عمر يې وخوړ
خو تفسير مې نه کړې.

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مريلند

غزل

جانانه د خوږو سترګو تصویر سره دې ژاړم
د خوب او خیاá له تور او سپین تعبیر سره دې ژاړم

دا تا راته ویلي و چې بند کې به مې ساتې
ته نه یې د یادونو له زنځیر سره دې ژاړم

ستا اوښکه مې تاویز کړه ګرځومه یې په غاړه
له پیر سره دې ژاړم له فقیر سره دې ژاړم

بس تا کې چې اوسیږم لیونی یمه وطنه
خندا سره دې خاندم او له ویر سره دې ژاړم

برخلیک دې دی چې خپله مینه خښه کړې په خپله
لیواله بد قسمته له تقدیر سره دې ژاړم

مریلند - امریکا

غزل

تو به مې کړې وه چې ماته شـــوه تـــوبه مې وکړه
شیخ او ساقي سره همدومـــره ګـــوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په یاد کې ساتې ښکلې یاره
یو مساپر وم، دلتــــه راغـــلم یوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړګی مـــې راوړ درته
جا نانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مــــې وکړه

دې ته دې هم لویه ګناه وویـــل زمـــا قـــاتـله
چې ځنکدن کې دوطن خواته سجده مـــې وکـړه

زه ستړی نه وم خو پښتو مې مخ ته ودریـــــده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرګه مې وکــــړه

لیندۍ۲۵ - ۱۳۸۳ واشنګټن

زلزله

دهند په سمندرکې دڅونامي زلزلې ۱۵۵ زره کسان ووژڼ

او زمکه ریږدي
څپې الوځي
دخلکو لو دی
لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني
دخدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې
چې خلک یو دبل دغوښو بوی نه پوزې نیسي
طبیعت په لوبه بوخت دی
خلکو کبان نیوڼ خو نه وو خبر
چې دطبیعت په یوه لوبه کې به
کبان په دوی ماړه شي
کله چې زمکه دالله (ج) دبندګانو تر پښو لاندې راوڅرخېده
لویانو چیغې کړې:
یارب
یا بګوان
یا عیسی ....بودا.... موسی راورسیږئ ...
خوماشومان او لیوني پوه نه شوڼ
چې چا ته پاس وګوري
دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدڼ
ځکه اوڼ یې زلزلې ته کټ کټ وخندڼ او وروسته مړه شوڼ

اسمان لا شین و
چا څه و نه ویل
د ځپو غږ کې چیغې ډوبې شوې

خنداوې پراوبولاهو شوې.
ښځې تر اوسه لا ځپو ته ګوري
خو شپه تیاره وې داوبو پر سر د هېڅ ماهیګیر
د کوچنۍ بېړۍ څراغ نه ښکاري
په جوماتونو کې اذان
په مندرونو کې زنګونه نشته
د کلیساوو صلیبونه مات دي
خلک دلویو پانګه والو د خیرات په ډوډۍ
یو بل له ستوني نیسي
او ماشومان
لاهم په ختیو کې د مړو میندو له تیو څخه وینې روي

* * *

پر زمکه خلک ډېر دي
څوک یې په جنګ څوک یې په اور کې سوځي
څوک زلزله کې تر اوبو او خاورو لاندې ورک شي
او یو ځل بیا بشر په دې پوهېږي
چې مرګ د کونډو یتیمانو غم وي
نه د هغو چې مړه شوá
د مرګ غمیزه لا ژوندۍ ده
د هندي او بنګالي ښځو له اوښکو سره لوبې کوي

خو ها چې مړه شو á په دې نه پو هیږي.

* * *

یو لیونی د ونې ښاخ کې ناست و
ونه ولاړه وه د ختو منځ کې
او لیونی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و
لیوني وژړ á او ویې خند á
او بیا یې داسې وویل:
په دې دنیا کې بېلا اوس هم چېرته جنګ روان وي
او ځیني خلک به د ځینو خلکو وینې غواړي
دا دی طبیعت ورسره مرسته وکړه
طبیعت ډېر ووژ á
نو اوس کېدای شي
جګړه ماران ماړه وي
او جګړه ودریږي ....
لیوني وژړ á او ویې خند á
ونه ولا ړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندی پا تې و.

۲۰۰۵ جنوري
اندیانا -متحده ایالات

بنده

شیخ وایي ښه کوه او بد مه کوه

خو شیطان دا نه مني وایي:

بد کوه او ښه مه کوه

ما ته خو د واړه په غلطه ښکاري

آیا دنیا کې بس همدغه ښه او بد دي

بل څه نشته مګر؟

زه نه د شیخ نه د شیطان منمه

د خدای بنده یم بس د خدای منم

او مینه کوم

جنوری ۲- ۲۰۰۵
اندیانا- متحده ایالات

نه پوهېږم

دنیا یو بل توپان په سراخیستې

بیا د دیوانو په سرونو کې چینجي ښوريږي

او بشریت په خپله سپینه تنده لاهم د جګړې داغ لري

دانسانیت د پیدا ایښت له ورځې

زموږ تاریخ د د وو سترو ګناهونو په دوزخ کې سوځي

یو (غلامي) او بل (جګړه) او وژá

خدای ج د انسان د بد مرغیو طوق ددغو شیطانانو

په لاسو کې ایښی

دغلامۍ شیطان د عدá بوږ بو کۍ کې مړشو

خو (جګړه)

آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي

لاهم دستر بابا آدم داولادې شرم دی

دنیا یو بل توپان په سر اخیستې

قیامت به راشي خو حیران یم چې زموږ غاړې به

دجګره مارو تر ګناه لاندې کږې تر خدایه څنګه ورشي؟! !

مریلند - امریکا

غزل

جانانه څوک چېرې هم دا سې نـــــاروانـــه کــوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه وا لانه کــوي

دومره دې بر فرق دی ستا د سترګو او د خلکو تـــرمنځ
خبرې ته á کوي خو هیڅ څوک یې ادا نـــــه کـــوي

چې ته را ونه ګورې روح به مې ځـــــان څه وويني
چې تصویر نه وی آیـــینه چـــا تـــه خندا نه کوي

اخر په زمونږ زړونه د خدای (ج) حسن په خوب و ویني
دغه میـــن مـــا شومـــان هیڅکله ګناه نه کوي

وایي مـــرګ سخت دی روح له تنه جدا کیږي مګر
ما دوطن بـــیلـــتون لیدلی هیڅ پروانه کوي

۲۸ - وری ۱۳۸۴ واشنګټن دی سی امریکه

تصویرونه

که

هندارو تصویرونه ساتلای

موږ به خپل اووم نیکه هم لیدلی وای

او اوس به ټوáپوهېدو

چې د دارا او سکندر آیینې څه ډوáوې

او د جمشید په جام کې څه ښکارېدá

یوازې

که هندارو تصویرونه ساتلای

نور به بې روحه تاریخ

داسې بې ژبې او مړژواندی نه وای

موږ به آدم ته د حوا لومړۍ موسکا پېژندده

او په بېړۍ کې به له نوح سره یوځای ګرځېدو

ما به آتن کی له سوکرات څخه پوښتلي وای چې

تر تا دوه نیم زره کلونه وروسته

ولې لا هم په- عدالت- پسی دا ورک بشر همداسې ورک دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتي وای چې
ما هم له ځانه سره طور ته بوځي
بس که یوازې
تصویرونه په هنداروکې خوندي پاتې وای
مور به لیلا ته وای کتلي د مجنون په سترګو
او په کعبه کې به مو
د اسماعیل د قربانۍ ننښې له ورایه لیدې
زه به ورتلم اکاډیموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبرې وکړم
زماله هغه سره حساب پاتې دی:
ستا - ایتوپیا - چېرې ده؟
او انسانان به وږځ کیږي لا تر کله دهغې لپاره؟
ستا د خیالي ډیموکراسي ریښتیاده چېری پته؟
مور خویې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سیوري وینو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځکه چې لا هم داخلاقو او ایمان په توپیر نه پوهیږي

خو

که هندارو تصویرونه ساتلای

ما به له خپل نیکه نه غوښتي ووچي

زما مغرور پلار ته وصیت ولیکي:

چې خپل شاعر زوی د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني

بودا لا اوس هم ما په خوب کې ویني

هو ! زه پوهیږم چې له ما خپه دی

ځکه زه ژوند ته د هغه په سترګو نه ګورمه

ژوند کله ښکلی شي زما د معشوقې د ښکلو سترګو په څیر

خو بیا هم ما ته هیڅ ارزښت نه لري

بودا ویریږي چې خوبونه یې زماله وینو رنګ وانه خلي

بودا به نه ویریدای

او زه به هم ژوندی وای

خو که هندارو کې تصویر پاتې وای

راشه چې زه درته یو راز ووایم

له سلوزروکلو ډیر تیر یږي

هیڅ څوک پرې نه پوهیږي

چې له هندارو څخه ولې تصويرونه تښتي؟
ماته مې اووم نيکه کيسه وکړله:
چې په هنداره کې شيطان وکتل
او بس همدغه شر ميدلي د هنداري حافظه ماته کړه
که درته ووايم خندا به در شي
که تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې واى
موږ به ځانونه د بيزو له نسله نه ګڼلاى

۱۳۸۳لړم۲۷

پهدې شعر کې وزن ځو ځایه توپیر لري، خو دا د مانیزو برخو د بیلولو لپاره د یوه نوي میتود کا رونه ده، نه وزني تېروتنه.

د افغانستا ن ورکې خزانې

ددوه زره پینځم کاá د اپریل په یوویشتم ما ښام د امریکې په پلا زمینه واشنګتن ښار کې د افغانی سفارت او نشنل جیوګرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي زمریالي طرزي د هڅو او په ټولیزه توګه د فغانستان د لرغونو آثارو په هکله د یوه فلم پرانیستنه وشوه، چې ((د افغانستان ورکې خزانې)) نومیږي په دې فلم کې د بامیان د سترو بودا ګانو را پرځېدá و ښووá شوá خو تر ځنګه یې په سیمه کې ددرییم بودا چې په (ویده بودا) مشهور دی، د موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او بریالیتوبونه هم د پام وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو ستره مجسمه ده چې اوږدوالی یې د ایفل تر برجه هم ډیر دی. ښاغلي طرزي وویل، له ډیرو څېړنو او کیندنو وروسته مود دغه بودا د پښو یوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه شوم هغه دلته دی، نو کاریګروته مې وویل چې بیرته خاورې پرې وروا ړوي، چې بیا بل وخت په ډاډ او احتیاط سره کیندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا تپې دقیمتي خزانې په هلکه وه چې له نیکه مرغه تر اوسه دولسمشرۍ په ماڼۍ کې خوندي ده. دویده بودا را برسیره کېدá په نړیواله سطح یوه ستره فرهنګی پېښه ده، وړاندوینه کیږي چې ددغه بودا تاریخي ابهت او اهمیت به د مصر له اهرامونو سره برابر وي، یاد شوي فلم عاطفي جوړښت درلوده چې د لیدو پرمهاá یې پرځینو افغانانو بر سیره بهرنیانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای. ماله خپلو اوښکو سره څو کلیمې هم مل کړې چې دلته یې لولیء:

ورکه خزانه

بودا !
ویده شه
د تاریخ ترخرواړونو خاورو لاندې آرام و غځیږه
لا ((اپه ګان)) د خپل نیکه څېره د غم د غبار شاته وېني
لا شغهار د غشیو خیږی لا ګوربت زخمي دی
او د ((لوی غر)) د ذهن ځالې له لمبو ډکې دي
لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډ برینی سینې ورک درزونه
لا تور شیطان د ((براهې)) ګردونه مینځي د ((سیندو)) پر اوبو
لا هم پر موږه لمر د تور د جاáله کوره خیژي
لا ستا ددواړو تند یسونو له سوغاړو نه دودونه خیژي
بودا !
ویده شه
په آرام پریوځه
هو دا ریښتیا ده چې
بخدي کې یې د ((ساک)) د پا چا ښکلې لور بربنډه کړله
طلا غونډۍ کی یې د سرو زرو له تاج څخه هډو کي تش کړá
خو ته ویده شه
ته آرام پریوځه!
د بخدینۍ شهزادګۍ روح لا له ګانو سره په کور پاتې دی
لا له سیندو یا له آمو څخه اوښتی نه دی
لا خو د ساک د لور د ګڼ کمیس پاولي شرنګیږي
او لا دستر نورستان ((لام)) په ((الینو)) مین دی

لاهم د دنګو پکتانیو د قمې زرین لاسوندي بریښې
نو ته ویده شه، ته آرام پریوځه!
د بخدینې پیغلې ښایست ته مې سلام دی بودا
ستا د خوبونو پریشانۍ ته مې هم پام دی بودا
زه لا د زرو کلو شا ته بخدینې وینمه
چې اووه کنیزې پرې چاپېرې دي سینګار یې کوي
څوک یې باولۍ، څوک یې والۍ څوک یې پېزوان سموي
څوک یې په هسکه سینه ږدي د ((سات دیوا)) زرځېره
بودا ښایست ته یې حیران یم خو ویرېږمه پرې
چې څوک یې نن را نه هڅونه له سیندو تیر نه کړي
یا خویې غله د لاجورد و له آمو تیر نه کړي
زه هم پوهېږم زړه مې رېږدي خو ویده شه بودا
ته د تاریخ تر خروارونو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدینې ښکلې ګانې و ساتم
بودا ویده شه
ته خوښه خبر یې
چې ستا د هډ هډ ماتوونکي څوک وو
تا خو د خپلو تندیسو نو پرځېدá ولېدá
چې له((ارک هنډ)) څخه ورها خوا یې دیوان نشه کړá
نو ته ویده شه، په آرام پریوځه!
کله چې ما د ارشاک توره بیا په لاس ونیوه
او کانیڅکا مې ببرته راوست د باګرام ماڼۍ ته
کله چې لمر له پکتیا نا څخه راوخوت او سوریا وخندá
ګندهارا ته چې مرغۍ له پرښا پوره راغلې
چې آسمایي بیا د (ویشنو) د پلاز بیرغ پورته کړ
او روهیلیو د کوترو سپین خیلو نه په هوا پورته کړá

بیا به(ارجن) له بهار ته راشي
(کلیو پاترا) به د نیل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زییوس) پیغام به راوړي طلایي بګۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کیږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پیغلې ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پیغلې به ګاڅونو ته نخیږي له لنډیو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څښو څپې مست اتڼ ته
او هیندوګۍ رانیږي به ناڅي د خیبر اتڼ ته
سمرقندي کوچۍ به څرخي کاکړۍ غاړو ته
او هیندوکش به له پامیر سره پیالې کړنګوي
بیا به نو تا را ویښوو له اوږده خوبه بودا
بیا به دې پاسو د تیارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پینځم کاá د اپریل یوویشتمه
واشنګتن ښار-امریکا

اپه ګان: د افغان لرغونې ښځې

اپه ګان: د افغان لرغونې ښځې
ګوربت: په میدان وردګ کې دیوه غره لرغونی نوم دی
لوی غر: د لوګر لرغونی نوم
سیندو: ننني اباسیند ، یونانیانو اندوس باله
بخدي: د بلخ زوړ نوم
ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و ، چې سلګونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.
طلا غونډۍ: طلا تپه چې زرګونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندá شوي.
بخدینۍ: بلخي شهزادګۍ
لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په
شهزادګۍ الینو مین و.
الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله، د لام معشوقه او د افسانوي ښکلا خاونده، د الینګار (الینګهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کور دی
سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې ځواکمن واکمن ته وایي چې د اوستا یې دورې ارباب الانواع به یې په دې القابونومل، سات دیواد ساتونکي ځواکمن په ماناده، چې زرینې مجسمې به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې ګواکې د هغو ساتنه وکړي.
ارک هنډ: د اټک زوړ نوم.
ارشاک: آریایي اتل
کانیځکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن
کوبا: د کابل زوړ نوم
پرښا پوره: د پېښور زوړ نوم

آسمايي: په کابل کې ددغه غره نوم له دوو ريښو (آسه) ياني نيکمرغي او(مايي) ياني مورڅخه جوړ شوی چې مانا يې د نيکمرغي مورده.
ويشنو: له هندي ارباب الانواعو څخه
ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرب(فصل) کې يې له خپل تربور کرن سره د جګړو کيسه راغلې.
کليو پاترا: نامتو مصرۍ ملکه (شاه مېرمن)
زييوس: د يوناني اساطيرو نامتو څېره
ګاثونه: ګاتهونه يا ګيتهونه زاړه ءآريايي سرودونه چې د هېواد د لرغوني فرهنګ وياړمنه برخه ده.
اراکوزې(اوسنی کند هار) پکتيانا(اوسنۍ پکتيا) ګندهارا (اوسنی ننګرهار): دلرغونې افغاني مدنيت درې مهم منځي
(مرکزونه).
هيندوکش: هيندوکښ اوسنی هندوکش.

مکتب

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
قصيده مې پخه کړې
ګرځومه کوزړۍ
ځوان مريد د ځرخي پير يم
رنګ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې باسم
بند بختونه خلا صومه
د مينو زړو ربيار يم
شکرانه مې يا مميز دي يا توتان دي يا مرۍ
څوک د سماá راته خامک کړي
څوک راجوړه کړي خولۍ

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ

نجونې ګردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قار وي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډيره نه کړم

خدا یزده ولې
د کوز کلي په زلمیو باندې ګران یم

ما ته راز د دوی مالوم دی
یو د خان په لور مین دی
بل لېدلې د ملا صایب لمسۍ

د بر کلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شړۍ
د شنډ توت ډډې ته ناست یم
شنډو ښځو ته تاویز کړم
ما شومان له ځېله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
د برات د میاشتې سر دی
نن اوله پنجشنبه ده
یوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره ښایسته ده
وایي داسې تاویز راکړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپر دی
په دوبۍ کې مزدوري کړي
* * *
نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
ټوá ماران مې په هوده دي

غږوم ورته شپېلۍ

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګرۍ مې ښه يار دی
دېرې شپې سره يو ځای يو
ظالم ښه مست ربابي دی
دځوانۍ سندرې وايو
شپه چې ښه دېره پخه شي
بيا نو بله کړو دوهۍ

د بر کلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګرۍ چې نن راغی
په خندا يې راته وويل:
صايب زاده کيسې ته غوږ شه
نن اوره مې دخان يوورړá
کور يې ډک له مېلمنو و
څوک له ښاره وو راغلي
په انګرېې شور ماشور وو
يوه ښکلې مېلمنه وه
په ښايست وه ښاپيرۍ
کليوالو غوندې نه وه
ښکاريدله مکتبۍ
شرمېدله پټ يې وويل:
صايب زاده يار ته دې وايه

پير خانې ته دې سلام دی
يو تا ويز خو راته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبۍ راته داوويل
بيا يې راکړدا کاغذ
ژرنده ګړي توبې وکړې
ويل يې ورانه زمانه شوه
مکتبۍ نه وه بلا وه
په خندا ببرته ستنه شوه
په کاغذ کې وو ليکلي:
((په سندرو يم مينه
دنغمو يم ليونۍ
په يو چا مې زړه بايللی
غږوي ښکلې شپيلۍ
يو تاويز وربانديې وکړه
چې ماګل کړي د پګړۍ

يو يې آس يوه شړۍ))

د برکلي صايب زاده دی

۱۳۸۳\۱۱\۱۴
متحده ايالات- مريلند

ا فغا نا ن

اوږدې لمنې
ګونځې پایڅې
د پوندو چاودې له پوټيو ډکې
او د څپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوږد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديواá تر شاپټه ده
نن ديوې مړې ډوډۍ لپاره لاس تڼا کې
پرون په وينو سره په اوښکو لمده
يوځل په چپ ولاړá په ښي لاس راغلل
د ښار په لويې څلور لارې کې په چيغو سر شوá
بل ځل له تورو سره را غلل
خپل بچي يې له چپه حلاá کړá
اوږدې چپنې
ګل سيب د سماá تر ملا
قرصې رخچينې پر سر
لينګي د شولو په پټيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړ و په
يوځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د ټوپک
يالاس پر ټپ ايښی يا ګوته پر ماشه نښتي
يوځل په ږيره ګنهکار بل ځل د سر په وينښتو
يوځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تيښته ترې خلاص
نيم په تقدير مين او نيم يې په پېريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لاړې تو کړې

څه په مايیو پسې روان
څه یې د مارکس د کتابونو چینجي
څه د سید قطب د تاویزونو غاړه کې په غاړه
څه اسامه سره په سوړو کې پټ
څېرې ګریوان
ډډې لمن
وáوá لونګې په غاړه
د ارابو له ربړه جوړې مچنۍ په پښو
د اوښ وندنی پر اوږه مخ په ختیځ دي روان
بارېې اپیم دي یا د بنګو میده شوې پتې
څه په (پریتي) مین او څه یې د ((تام کروز)) لیوني
نیم یې له ډېره تکبره زړې مور ته انګریزي غړېږي
څه یې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبیرونه وایي
اوږده ټیکري
زړې پښې
ګلاباتون په پایڅو
په سرېې شکور دی په مړوند کې بنګړي
ځي لا روان دي خدای(ج) خبر په کومه
څه یې به بدو کې ورکړې د کنیزو په شان ژوند تیروي
څوک په میړه باندې سګریټ بل کړي
د ښځو د حقوقو کتابونه لولي
ډیمو کراسي لکه یوزوړډاینسور
دوړې یې خیژي را روان دی څوک یې نه پیژني.
دوی ورته وخاندي او وویرېږي
چې دا عجیب ځناور
په دې هېواد کې هم هګۍ کړي هم بچي اچوي.

ګیله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ویلې آخ !
خدای دې ما مړه کړي
زه خبره نه وم
زه دې په سترګو کې د دروغو نښې ښې پېژنم
که ته خبره نه وې
پرون زیارت کې ډیوه چابله کړه
بیګاه تر نیمې شپې په پټه دعا چا کوله
سهار پلوکې او ښکې چا غوټه کړې
ما به خدای ځنګه جوړ کړي ؟
د دروغجنو دعا نه قبلیږي.

15 لیندۍ 1384

د پښتو ژبې پیاوړې شاعر رحمت شاه سایل په دې ورستیو کې د کابل په نامه یو آزاد شعر خپور کړی دی، چې د دغه افغان شاعر د مینې او احساس یوه خوږه ترجماني ده. زما د زلمیتوب د خوښې دغه شاعر ته، دا څو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سایله ستا هغه د خیال کابل

تالا کابل لیدلی نه دی، تا کابل ونه لید
سایله دا د افسانو ښار افسانه وګڼه
په تاریخونو کې یې ورکه شان کیسه وګڼه
دلته د وینو آیینه کې چې لمر سور ښکاریده
زما او ستا دملت ټپ چې لانا سور ښکاریده
هغه وخت موږه ستاغزلې لوستې
ستاپه سندرو به مو خپل د مینې لیک پیل کړ
ستا په نظمونو به مو یو بل ته لاسونه ورکړ
سایله هغه وخت موږ ستادعا ته لار څارله
چې ګوندې داولیکې:
((مادرته ټوá عمر د خوبونو ښار ویلي دي
کله مې پېرزوشې په بمبونو کابل جانه))
خو ستا دعالا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو لیونو خوبونو
د ښاپېریو ښار بمونو رنګ کړ
تالا کابل لیدلی نه دی، تا کابل ونه لید

سایله ستا هغه غزلې او زما سندرې
نورې په ورک تاریخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بر یوځای نه ګڼي
نورستا اجمل زما لایق نه شته دي
د پاچا خان ارمان اوبو وړی دی
د ((یو پښتون)) د غرېضمیر را څخه
د کله دارو رنګینو وړی دی
سایله ته لا په روتېږ پسې او زه یمه په نان پسې ورک
یو هم په خپل کور کې ډوډۍ نه لرو
د اشنغر پیغلې له ډېره نازه
ماته په کور کې مسا پروایي
چې خړځادر په پېښور کې ګرځم
راته زلمي لا مهاجر وايي
سایله زه او ته د ورک تاریخ تکرار ته سوځو
سایله زه او ته تکرار یو د یعقوب او یوسف
سایله زه او ته تکرار یو د مریمې او عیسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا دایروځلی په خیاá کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمریز
کابل

سفر

ته لکه د خوږ شګو کې سپـــینه اورنـــــه چـــینه
زه لـکه د غـره د کمره خـــــوا تــــــه راوتـــلی ګل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شـــرشـــرې راوړې
زه لکه د دنګ کوچي پګړۍ کې یـــو ټومبلی ګل

ته لکه د سپینې شیدو پۍ پـــانـــه کې سره ښنبه
زه لکه سهار کې د بیـــــبا کــــه نسیم ښکلی موج
ته لکه د سیند په غــــاړه جـــوړه د ماشوم ماڼۍ
زه لـکه ترتا نا رسیـــدلی بـــــبرتــــه تللی مـوج

ته کله د روغــجنه شې مـــاشـــوم درغونه ووایې
زه دې اننګو کې د یـــوپـــټ شـــــرم ګل ووینم
کله چې بانه جوړه کـــړې لـــویه کیسه پیل کړې
دروغــــوکـــې دې هـــم څه خوندور تخیل ووینم

ته لکه د سپین قــــرآن د کـــرښو جنتـي وږمه
زه لکه د عـرش لــــه منـــارونـــه د اذان آهنګ
هلـته پـــــه جنت کې یـوه سیمه پښتنه هم شته
مـــا او تـــا راوړي لـه هغه ځایه د عـشق لونګ

خدای خبرچې مور به دې دنیا ته څه او څـه ښکارو
څـه خبر چې مور به په کوثر د عشق پــریـــو للي یو
زرځلې د مینې شهیدان شـــولـــــه دنـــــیا ولاړو
بـــــیا لـــــکه آدم او حـــوا ځمـــکې تـه راغلي یو

دواړه ماشومـــــان یو دواړه ښکلي یو سپیڅلي یـو
دواړه د جــــــنت له پاکې ځـمکې نـــــه راغلي یـو
کله ســـــره لـــوبـې کــړو او کله سره جنګ وکړو
کـــــــله بیا د میندو پر زنګون باندې خوب وړي یو

دا خلـک ژړلـی نه شي سترګې یې خیـــرنـې دي
مـور لـکه رڼا د ایمان سترګو باندې نـــه ښکارو
زه او تـه د اوښکو پـه زمزم د زړه کـعـــبه مـینځو
بـس د خدای دوسـتانو او ولـیانو تـه رانـه ښـکارو

ای لـیونۍ مـه ژاړه دا ځـمکه خــــو پـه وینـو ده
اوښـکو ته دې پاکـه د جنت خــــاوره له کومه کړم
څـه چې پـه آسمان کې دې له اوښکو ستوري وتراشم
وریـځې بـه زانـګو کـړمه او تـا بـه یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چينه کې دې مخ و مينځم
ژوند هم دومره بس دی چې او بو کې زه او ته ښکارو
واړه عاشقان به موړه وڅښي او نشه به شي
موږ به د مينو په خوبونو کې ويده ښکارو

ځه چې د ګل ځانګه کې يو رنګ شو بل وږمه د ګل
ښکلي عاشقان به مو يو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچيو په موږ وګرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مينه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پر دوه مينو ووړو
يا د سپينې غاړې يا د تورو څڼو رنګ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډيره وخته د خوږو شونډو قلنګ واخلو

ځه چې دواړه ورک شو له دې دومره ډېرو سترګونه
ټوله په تاريخ کې تيته شوې مينه ټوله کړو
رايې وړو په دومره ډېرينو زړو يې وويشو
دا تياره دنيا چې زه او ته رڼا په سوله کړو

راشه ما سفر ته ملاتړلې ده روان يمه
بس يوازې لاس راکړه او سترګې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نيت له ما نه تاوې مټې کړه

25 ليندۍ 1384 کابل